

[Aksel Møller.]

igennem. Det er da mit håb, at det høje ting vil have høstet nogle erfaringer, der kan blive til støtte for en lovgivning, som forbedrer formerne for overenskomstforhandlinger arbejdere og arbejdsgivere imellem og giver samfundet en større mulighed for at øve indflydelse på begivenhedernes forløb.

I de sidste dage, hvor man har ventet på resultatet af afstemningen, havde der jo bredt sig en stigende tro på, at hvis mæglingsforslaget blev forkastet, ville dog regeringen og folketinget gøre mæglingsforslaget til lov. Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) gav denne tro megen styrke. Det ærede medlem taler jo med særlig vægt i kraft af den særlige parlamentariske placering, han og hans parti har. Det er derfor ikke underligt, hvis mange, der har skullet stemme om mæglingsforslaget, har ment, at det forsåvidt ikke var afgørende — i gammeldags forstand — om der blev stemt ja eller nej. Det er jo nemlig givet, at jo stærkere den antagelse blev, at mæglingsforslaget under alle omstændigheder ville komme til at danne grundlag for den kommende tids arbejdsforhold, jo mindre risikamente man ville det medføre at stemme nej, des mere demonstrativt blev stemmen, og des mindre risikabel blev stemmen.

Mange års udvikling i Danmark har vist, at et forkastet mæglingsforslag i reglen ender som lov. Også det har givet grund for den antagelse, at afstemningen om disse temaer ikke havde den betydning nu, som afstemninger havde i gamle dage. Men jeg ser ikke rettere, end at dette viser, at det nuværende system er tiden løbet fra, har tiden slidt op, og alle tre parter, arbejdere, arbejdsgivere og samfundet, bør vel nu i fællesskab overveje en modernisering.

Når man tænker på, at det har været det store flertals opfattelse i mange dage, at et forkastet mæglingsforslag ville ende som lov, så forekommer disse 12 strejke-dage, som er gået efter mæglingsforslagets fremsættelse, som et ødselt spild. Det havde dog vist været klogt af dem, der vil bevare det nuværende system med dets udbredte frihed for parterne til uden samfundets indblanding at gennemføre deres kamp, om de havde fulgt den henstilling, forligsmanden rettede om at ophøre med

strejkerne, indtil afstemningen havde fundet sted, og det ville da vist også have været lykkeligt for samfundet, om det var sket.

Til vor anbefaling af mæglingsforslagets ophøjelse til lov knytter vi da håbet om, at de erfaringer, denne arbejdskamp har givet det danske folk, må føre til, at vi fremtidig finder mere hensigtsmæssige udveje til løsning af overenskomstproblemerne. Men læg vel mærke til, at vor anbefaling gælder mæglingsforslaget som lov uden nogen som helst ændring deri.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Det er ingenlunde med glæde, at folketinget igen beskæftiger sig med arbejdssituationen. Jeg havde håbet, at mæglingsforslaget var blevet vedtaget af begge parter og overenskomstforholdene dermed bragt i orden 2 år frem i tiden. Men mæglingsforslaget fik altså ikke tilstrækkelig tilslutning fra arbejdernes side, selvom forskellen mellem ja og nej ikke er stor, 53,2 pct. nej og 46,8 pct. ja.

Enhver kan nu se, hvor betimeligt det var, når det radikale venstre opfordrede til mådehold og besindighed, da folketinget i sidste uge drøftede arbejdssituationen og vedtog loven om standsning af benzinstrejken. Jeg tror også, mange i dag kan se, hvor uforsvarligt de har handlet, der har gjort forsøg på at udnytte situationen i partipolitisk øjemed.

Jeg mener, at de hårde og ensidige ord, der er sagt i radioudsendelserne, har bidraget til at vanskeliggøre stillingen og skulle være undgået.

Det var ulykkeligt, at de to parter på arbejdsmarkedet gik fra hinanden uden resultat under forhandlingerne i første omgang, så at strejkerne kom i gang. Det er lettere at så blæst end at standse den. Var mæglingsforslaget kommet ud til afstemning, før strejkerne var begyndt, havde forholdene efter alt at dømme formet sig helt anderledes, end tilfældet nu er blevet. Der ville da for arbejdernes vedkommende være blevet afgivet adskilligt flere ja-stemmer, end der nu blev, og forslaget ville så efter al sandsynlighed være blevet vedtaget af begge parter. Der ville i så fald tillige være vundet det, at den bitterhed, som under strejkerne er oparbejdet i befolkningen, og som har sat skel, der vil mærkes lagt frem i tiden, ville være undgået.